

[Ministeren for offentlige arbejder.]

at overtage de tre koncessionerede telefonselskaber, vil det være muligt at tilvejebringe den enhedstelefonordning, som må komme, og som jeg tror at alle i det høje ting vil være interesseret i at få gennemført, selv om der kan blive diskussion om, hvorvidt det skal gøres på den ene eller på den anden måde.

Jeg er ligeledes overbevist om, at langt den overvejende del af de mennesker, der er beskæftiget ved det danske telefonvæsen, vil kunne se det rigtige i, at dette samles i en enhed under fælles ledelse, men jeg er naturligvis klar over, at de motiver, der hos de enkelte telefonfolk ligger bag en sådan indstilling, er af højst forskellig art.

Selv om det af det ærede medlem hr. Aksel Larsens tale ved fremsættelsen af hans forslag fremgår, at han er en varm tilhænger af enhedstelefonen, tror jeg nu nok, det ærede medlem i højere grad lægger vægt på den del af forslaget, som forudsætter, at telefonvæsenet her i landet skal drives under statsdrift, og vi er hermed inde i den gamle problemstilling om, hvorvidt statsdrift, statskontrolleret drift eller ren privat drift giver de bedste resultater for samfundet som helhed.

Det skulle vel uden videre være klart, at statsdrift i sig selv sikrer, at alle landets borgere får del i den pågældende virksomheds udbytte, og der er også formodning for, at statsdrift af en virksomhed udelukker eventuel misbrug af en monopolstilling for virksomheden. Der er imidlertid andre måder at sikre samfundets interesser på end ved at lave statsovertagelse af samfundsvigtige virksomheder, og i det foreliggende tilfælde er samfundets interesser efter min opfattelse tilgodeset på den måde, at staten ejer godt halvdelen af kapitalen i Kjøbenhavns Telefon Aktieselskab og Jydsk Telefon-Aktieselskab, og endvidere derved, at man igennem en lang række koncessions- og tilsynsbestemmelser har sikret sig afgørende indflydelse på den måde, hvorpå disse store selskaber drives.

Noget lignende gælder ikke fuldt ud med hensyn til det fynske telefonselskab, hvor staten kun ejer ca. 9 mill. kr. af en samlet andelskapital på ca. 24 mill. kr., men da den resterende del af andelskapitalen ejes

af de fynske kommuner, og da det fynske telefonselskab i øvrigt er underkastet samme koncessions- og tilsynsbestemmelser som de to aktieselskaber, tror jeg, at de fynske abonnenter er lige så godt sikret som abonnenterne inden for de to store koncessionsområder.

Når jeg har villet fremsætte nogle bemærkninger om problemet statsdrift kontra privatdrift af samfundsmæssige virksomheder, er det ikke for at lægge op til en storpolitisk debat om socialisme kontra privatkapitalisme. De tre telefonselskaber drives under en form, som intet har at gøre med privatkapitalisme i gængs politisk og økonomisk betydning. En eventuel opsigelse af telefonkoncessionerne og den derpå følgende indløsning af den ikke-statsejede kapital ville derfor heller ikke i princippet ændre statens indflydelse på selskaberne. Det er klart forudsat i lovgrundlaget fra 1897, at det i princippet er staten, som har eneret til anlæg og drift af telefoner, og ingen vil vel mistænke den rigsdag, der vedtog loven af 11. maj 1897 om telegrafer og telefoner, for at have næret socialistiske sympatier. Når dette er sagt, må det også være berettiget at hæve denne debat op over politiske ideologier og alene at tage stilling til det foreliggende spørgsmål om opsigelse af telefonkoncessionerne eller ikke på grundlag af en afvejelse af de fordele og ulemper, der er forbundet med henholdsvis ren statsdrift og privat drift under statskontrol af telefonvæsenet.

I denne forbindelse kan det vist ikke undgå at mane til eftertanke, at hidtil er ca. 95 pct. af telefontrafikken afviklet af de koncessionerede telefonselskaber. For mig at se gøres dette i alt væsentligt fuldt tilfredsstillende, og der er næppe nogen grund til at tro, at staten ville kunne skabe en bedre telefon ved overtagelse af de tre telefonselskaber.

Man kunne imidlertid spørge, om staten da ikke kunne drive telefonen billigere, end det nu sker, og det ærede medlem hr. Aksel Larsen har jo fremdraget de i dag gældende oprettelses- og abonnementsafgifter i statens lokaltelefonområder i Sønderjylland og på Møn som eksempel på, at statsdrift er billigere end koncessioneret drift. Det vil imidlertid være ganske uberettiget at slutte noget som helst om, hvilken driftsform der